

Jindřich Procházka:

EXEKUCE NA ZÁKLADĚ SLOVENSKÝCH EXEKUČNÍCH TITULŮ.

Obsazením části slovenského území Maďarskem na podzim 1938, zřízením samostatného Slovenského státu dne 14. března 1939 a zřízením Protektorátu Čechy a Morava výnosem Vůdce a říšského kancléře z 16. března 1939, č. 75 Sb. stala se území bývalého Slovenska v poměru k historickým zemím, t. j. nyní Protektorátu Čechy a Morava právní cizinou.

Vykonávání titulů vzniklých před soudy těchto území u nás bylo zčásti upraveno cestou smluvní (dohoda o vzájemném uspořádání v oboru soudnictví mezi Německou říší a Slovenským státem z 20. července 1939), zčásti zůstalo bez legislativní úpravy.

Nynější stav jest upraven, respektive praksí uváděn v život, podle následujících zásad:

A.

Zákonné texty.

1a.

Abkommen

zur Auseinandersetzung auf dem Gebiet der Rechtspflege zwischen dem Deutschen Reiche und dem Slowakischen Staate vom 20. Juli 1939.

Artikel I.

Das am 19. Dezember 1938 unterzeichnete deutsch-tschecho-slowakische Abkommen über die Überleitung der Rechtspflege nebst Schlußprotokol bleibt zwischen dem Deutschen Reich in Bezug auf dessen damaliges Gebiet einerseits und dem Slowakischen Staate andererseits in Kraft mit der Maßgabe, daß an Stelle der im Abkommen angezogenen verfahrensrechtlichen Bestimmungen die entsprechenden Vorschriften des im Deutschen Reich und im Slowakischen Staat geltenden Rechts zu verstehen sind.

Artikel II.

In Bezug auf das Protektorat Böhmen und Mähren einerseits und den Slowakischen Staat andererseits wird die Auseinandersetzung durch die nachstehenden Bestimmungen geregelt:

§§ 1—8: netýká se exekucí.

§ 9.

(1) Exekutionstitel, die in einem gerichtlichen Verfahren vor den Gerichten, die ihren Sitz in dem Protektorat Böhmen und Mähren oder in dem Slowakischen Staat haben, vor dem 15. März 1939 entstanden und rechtskräftig geworden sind, sowie die daselbst vor diesem Zeitpunkt errichteten vollstreckbaren Notariatsakte werden in dem Slowakischen Staat und in dem Protektorat Böhmen und Mähren gegenseitig anerkannt und vollstreckt. Das gleiche gilt für die Sprüche von Schiedsrichtern und Schiedsgerichten, die in dem Protektorat Böhmen und Mähren oder in dem Slowakischen Staat ergangen sind und die nach dem 15. März 1939 der Anfechtung vor einer höheren schiedsgerichtlichen oder vor einer gerichtlichen Instanz nicht mehr unterlagen, sowie daselbst bis zum 15. März 1939 vor Schiedsrichtern oder Schiedsgerichten abgeschlossene Vergleiche. Soll die Exekution in dem Gebiet des anderen Vertragsteils durchgeführt werden, so muß sie auch in diesem Staat bewilligt werden. Diese Exekutionstitel gelten sowohl in Bezug auf die Zuständigkeit der Bewilligung der Exekution als auch auf deren Vollstreckung als inländische Titel.

(2) Die Bestimmung des Absatzes (1) gilt auch für solche Exekutionstitel, welche in der Zeit vor dem 15. März 1939 entstanden sind, jedoch erst nach dem 15. März 1939 rechtskräftig geworden sind.

§§ 10 a násl.: netýká se přímo exekucí.

1b.

Český (soukromý) překlad:

Dohoda

o vzájemném uspořádání v oboru soudnictví mezi Německou říší a Slovenským státem ze dne 20. července 1939.

Článek I.

Německo-česko-slovenská dohoda o převedení soudnictví podepsaná dne 19. prosince 1938 zůstává spolu se závěrečným protokolem v účinnosti mezi Německou říší co do jejího tehdejšího území se strany jedné a Slovenským státem se strany druhé s tím, že na místě procesních předpisů uvedených v dohodě se rozumějí odpovídající jim předpisy práva platného v Německé říši a ve Slovenském státě.

Článek II.

S ohledem na Protektorát Čechy a Morava se strany jedné a Slovenský stát se strany druhé se upravuje vzájemné uspořádání těmito ustanoveními:

§ 9.

(¹) Exekuční tituly, které vznikly v soudním řízení před soudy, které mají své sídlo v Protektorátu Čechy a Morava nebo ve Slovenském státě, a staly se pravomocnými před 15. březnem 1939, jakož i vykonatelné notářské spisy tamtéž zřízené před tímto časem, budou ve Slovenském státě a v Protektorátu Čechy a Morava vzájemně uznávány a vykonávány. Totéž platí o výrocích rozhodců a rozhodčích soudů, které vzešly v Protektorátu Čechy a Morava nebo ve Slovenském státě a které po 15. březnu 1939 nemohly býti napadeny před vyšší rozhodčí nebo soudní stolicí, jakož i smíry tamtéž uzavřené do 15. března 1939 před rozhodci nebo rozhodčími soudy. Má-li exekuce býti provedena na území druhé smluvní strany, musí býti v tomto státu také povolena. Tyto exekuční tituly platí jak co do příslušnosti k povolení exekuce, tak co do jejího výkonu za tituly tuzemské.

(²) Ustanovení odstavce (¹) platí také pro takové exekuční tituly, které vznikly v době před 15. březnem 1939, avšak staly se pravomocnými teprve po 15. březnu 1939.

Tato dohoda byla podepsána zástupci Velkoněmecké říše a Slovenského státu v Berlíně dne 20. července 1939 a publikována byla v Říšském zákoníku, díl II., číslo 38 ze dne 30. září 1939 na straně 970. Ve Slovenském zákoníku byla publikována v části 53 pod č. 238 ze dne 29. září 1939. Ratifikační listiny byly vyměněny dne 25. září 1939 a dohoda vstoupila v účinnost podle svého článku IV. desátého dne poté, tedy dne 5. října 1939.

2.

Dohoda

mezi Česko-slovenskou republikou a Německou říší o převedení soudnictví (č. 31/1939 Sb.).

Třetí oddíl.

Uznání rozsudků a jiných exekučních titulů v občanských právních rozepřích a v řízení nesporném.

Článek 21.

(¹) Exekuční tituly, které vznikly v řízení před soudy v Česko-Slovensku nebo v sudetoněmeckém území a nabyly právní moci do 10. října 1938 včetně, jakož i před tímto dnem tam zřízené vykonatelné notářské spisy, budou v Česko-Slovensku a na sudetoněmeckém území vzájemně uznávány a vykonávány. Totéž platí o výrocích rozhodců a rozhodčích soudů, které v Česko-Slovensku nebo na sudetoněmeckém území byly vydány a které po 10. říjnu 1938 nemohly býti vzaty v odpor před vyšší rozhodčí stolicí, jakož i o smírech, které tam až do 10. října 1938 včetně byly sjednány před rozhodci nebo rozhodčími soudy. Má-li se exekuce vykonati na území druhého státu, musí býti v tomto státě také povolena. Příslušnost k povolení exekuce se řídí v tomto případě podle § 82 exekučního řádu. Jinak platí předpisy exekučního řádu o výkonání tuzemských titulů.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí s výhradou § 81, č. 4 exekučního řádu obdobně pro ty exekuční tituly, které v soudním řízení, o němž jedná první a druhý oddíl, se staly pravomocnými poté, kdy tato dohoda nabude účinnosti.

(3) Pro exekuční tituly, spočívající výlučně na sudišti podle majetku (§ 99 jurisdikční normy) a pro rozsudky o osobním stavu stran, které buď byly vydány po 10. říjnu 1938 nebo nejsou uznávány v Německé říši mimo sudetoněmecké území, platí dále předpisy §§ 79 a násl. exekučního řádu.

Článek 22.

Článek 21 neplatí o takových exekučních titulech, které směřují proti jednomu ze smluvních států nebo proti některé zemi nebo některé jiné právnické osobě veřejného práva jednoho ze smluvních států.

.....

II.

1. Nezávisle na ustanoveních této dohody zaručuje se až na další v poměru mezi soudy v Česko-Slovensku s jedné strany a soudy v zemi Rakouské a na sudetoněmeckém území se strany druhé vzájemnost co do uznání a vykonání rozsudků a jiných exekučních titulů podle ustanovení §§ 79 až 85 toho času tam platného exekučního řádu. Úprava platná o tom dosud v poměru mezi soudy v Česko-Slovensku a soudy v zemi Rakouské se tímto nahrazuje.

.....

Dohoda byla podepsána zástupci tehdejší Česko-Slovenské republiky a Německé říše v Berlíně 19. prosince 1938. Ratifikační listiny byly vyměněny dne 9. února 1939 v Praze a dohoda vstoupila v účinnost podle čl. 39 den poté, t. j. 10. února 1939. Publikována byla ve Sbírce zákonů a nařízení díl I, pod č. 31 z 10. února 1939 a vnitrostátní účinnost jí byla dána vládním nařízením č. 32 Sb. I, ze dne 10. února 1939.

3.

Zák. čl. LX:1881 o exekučnom pokračování.

§§ 3—5 tohoto zákona upravující exekuci na základě cizozemských exekučních titulů byly zrušeny a nahrazeny exekuční novelou čl. IX., č. 3, §§ 1—7, jejíž § 1 zní:

O exekucii podľa spisov a listín sriadených v cudzine.

§ 1. Podľa spisov a listín, ktoré boly sriadené mimo územia (býv.) Československej republiky a podľa zákonných ustanovení platných v cudzine sú spôsobilé k exekúcii, smie na území, kde platí tento zákon, dojsť k exekúcii alebo k prevedeniu jednotlivých exekučných úkonov len vtedy a potiaľ, pokiaľ je zaručená štátnymi smluvami alebo vládnymi prehláseniami vo Sbírke zákonov a nariadení vyhlásenými vzájomnosť.

4.

Vládní nařízení

ze dne 23. června 1939, č. 155 Sb.

Devisový řád.

Oddíl I. § 4.

Platy do ciziny, platy v tuzemsku cizozemcům nebo ve prospěch cizozemců,

(1) Jen s povolením Národní banky jest dovoleno:

a) konati platy do ciziny v tuzemských nebo cizozemských platidlech anebo jiným způsobem;

b) konati v tuzemsku platy cizozemcům anebo ve prospěch cizozemců tuzemcům, ať v tuzemských nebo cizozemských platidlech, ať jinakým způsobem; tuzemec smí přijmouti od jiného tuzemce platy ve prospěch cizozemce jen tehdy, zjedná-li si jistotu, buď že plat byl povolen anebo že povolení nepodléhá.

(2) Ustanovením odstavce 1 není dotčeno ustanovení § 2 vládního nařízení ze dne 23. června 1939, č. 150 Sb., o zřízení dozorčí úřadovny při ministerstvu průmyslu, obchodu a živností.

Oddíl IV. § 24.

Vymáhání plnění podmíněných povolením.

(1) Je-li k dlužníkovu plnění, které se vymáhá soudně, potřebí povolení podle tohoto nařízení, povolí soud exekuci jen tehdy, je-li mu toto povolení vykázáno.

(2) Totéž platí, jde-li o vymáhání pohledávky za tuzemským dlužníkem, kterou cizozemec postoupil tuzemci.

(3) Povolení potřebné ku plnění dlužníkovu může si vyžádati i věřitel.

(4) V usnesení o povolení exekuce vyznačí soud, že mu bylo povolení (odstavec 1) vykázáno. Nebylo-li takové povolení soudu vykázáno, může povinná strana nebo podlužník uplatnit tento nedostatek bez újmy možného snad rekursu odporem proti povolení exekuce.

(5) Odpor budiž vznesen u soudu, který exekuci povolil, ve lhůtě 15 dnů poté, co bylo usnesení o povolení exekuce doručeno tomu, kdo podává odpor; jinak jest vyloučen. Soud vyslechne o důvodech odporu účastníky a vykoná potřebná další šetření. Týkají-li se však důvody odporu sporných skutečností, provede o nich ústní jednání. Rozhodnutí se stane soudním usnesením. Až do rozhodnutí o odporu nebudiž v exekuci pokračováno.

(6) Národní banka může stanovit opatřením, kdy ku povolení exekuce není potřebí vykázáti soudu povolení podle odstavce 1.

5.

Vyhláška ministerstva financí (2) z 8. července 1939, kterou se uveřejňuje opatření Národní banky pro Čechy a Moravu v Praze k některým ustanovením devisového řádu, č. 161 z r. 1939 Sb.

Čl. 3.

K § 4:

(7) Bez povolení Národní banky smějí býti konány platy v tuzemsku u tuzemských platidlech tuzemskému advokátovi, notáři nebo devisové bance ve prospěch cizozemce. Advokát, notář a devisová banka jsou však povinni vyžádati si nejdéle do 7 dnů povolení Národní banky k provedení platu cizozemskému věřiteli nebo v jeho prospěch, a nebude-li jim toto povolení uděleno, plat neprodleně vrátiti.

B.

I. Rozsah vykonatelnosti.

1. Vykonatelnost titulů vzniklých na území nynějšího Slovenského státu v Protektorátu Čechy a Morava a naopak.

Pro otázku vedení exekuce podle titulu soudu nebo úřadu nacházejícího se nyní na území Slovenského státu v Protektorátu Čechy a Morava, a stejně naopak pro vedení exekuce podle titulu soudu neb úřadu nalézajícího se na nynějším území Protektorátu Čechy a Morava v nynějším slovenském státě, jest rozhodnou doba jejich vzniku. Tu nutno rozlišovati dvě skupiny titulů:

a) Tituly vzniklé před 15. březnem 1939. Sem patří veškeré tituly vzniklé v soudním řízení před soudy, dále vykonatelné notářské spisy, výroky rozhodců a rozhodčích soudů a smíry před nimi uzavřené, pokud buď nabyly právní moci před 15. březnem 1939 nebo sice nabyly právní moci až po 15. březnu 1939, avšak vznikly na území nynějšího Slovenského státu nebo Protektorátu Č. a M. před tímto datem. O těchto titulech ustanovuje dohoda o vzájemném uspořádání v oboru soudnictví mezi Německou říší a Slovenským státem ze dne 20. července 1939 v čl. II.,

§ 9, že budou vzájemně uznávány a vykonávány. Jak co do příslušnosti, tak co do výkonu exekuce platí tyto tituly v obou územích za tuzemské. Tato dohoda nabyla účinnosti dne 5. října 1939. Jest tedy nyní možno vésti u nás exekuci na základě všech slovenských titulů uvedených v § 1 ex. ř. č. 1—9, 11, 16, 17 a § 2 jen když vznikly před 15. březnem 1939. Zejména i pravomocné smíry uvedené v č. 5, § 1 ex. ř. jsou u nás vykonatelný, i když § 9 cit. dohody je výslovně neuvádí. Jejich vykonatelnost jest však patrna ze slov: »Exekuční tituly, které vznikly v soudním řízení před soudy . . .«, jakož i z toho, že jest přiznána vykonatelnost smírům uzavřeným před rozhodci. Z faktu, že dohoda v § 9 uvádí tituly soudní všeobecně a jmenovitě uvádí tituly zvláštní, t. j. notářské spisy a rozhodčí výroky, se dá souditi, že nejsou vykonatelný tituly uvedené v § 1 ex. ř. pod č. 10, 12, 13, 14, 15, 18 a 19. Nepochybně jsou však vykonatelný za podmínek tohoto odstavce rozhodnutí pracovních soudů, nahrazujících dřívější soudy živnostenské (§ 1 ex. ř. č. 11). V témže rozsahu jsou vykonatelný shora uvedené tituly, které vznikly na území nynějšího Protektorátu Č. a M., ve Slovenském státu.

Takovéto tituly jest pokládati co do výkonu exekuce za tuzemské a k povolení exekuce stačí předložení titulu opatřeného doložkou vykonatelnosti, z nichž jest patrno, že titul vznikl před 15. březnem 1939.

b) Tituly vzniklé po 15. březnu 1939. Na tyto tituly se dohoda z 20. července 1939 nevztahuje. Prohlášením Slovenska za samostatný stát, se stalo Slovensko dnem 15. března 1939 v poměru k Čechám a Moravě právní cizinou. Tituly, které vznikly na území Slovenského státu po tomto datu jsou v poměru k našemu exekučnímu řádu tituly cizozemskými a jest je tudíž posuzovati s hlediska §§ 79 a násl. ex. řádu. Podle tohoto § 79 ex. ř. lze povolit exekuci podle cizozemského, tedy nyní i slovenského exekučního titulu toliko tehdy a tou měrou, pokud vzájemnost jest zaručena státními smlouvami nebo vládními prohlášeními o tom vydanými, v zákoníku říšském vyhlášenými. Úplně konformní ustanovení má i slovenský exekučný zákon v §§ 1 a násl. exek. novely čl. IX. č. 3 (exek. zák. LX:1881). Doposud však ani smluvní úpravou ani vládním prohlášením nebyla v poměru Protektorátu Č. a M. a Slovenského státu vzájemnost zaručena a nejsou tedy exekuční tituly vzniklé v nynějším Slovenském státu po 15. březnu 1939 u nás vykonatelný a není možno na jejich základě vésti exekuci. Tomu naprosto nebrání skutečnost, že čl. I. německo-slovenské dohody z 20. července 1939 ponechal v účinnosti v poměru Německé říše ke Slovensku Dohodu mezi býv. Česko-slovenskou republikou a Německou říší o převedení soudnictví č. 31/1939 Sb. I. i s jejím závěrečným protokolem, jehož odstavec II., č. 1 se týká vzájemnosti, protože z této účinnosti jest Protektorát Čechy a Morava vyloučen a protože tato vzájemnost se týká jen poměru Slovenska, země Rakouské a území sudetoněmeckého.

2. Vykonatelnost titulů vzniklých na území bývalé Česko-slovenské republiky případně v říjnu 1938 Maďarsku.

Vykonatelnost těchto titulů nebyla dosud ani cestou nařizovací ani smluvní upravena. Praxe si tu pomáhá analogií a přirozeným právním citem, rozlišujíc:

a) tituly vydané bývalými československými soudy před zabráním Maďarskem. Tyto tituly vydané podle našeho

tehdy platného právního řádu pokládá praxe i nyní za vykonatelné a povoluje na jejich základě exekuci. Správnost tohoto postupu jest podporována názorem ministerstva spravedlnosti, které tentýž názor vyslovilo ne sice přímo v tomto případě, avšak ve stejné otázce titulů slovenských v době, kdy ještě nenabyla účinnosti německo-slovenská dohoda z 20. července 1939, ve sdělení č. 39 Věstníku ministerstva spravedlnosti z r. 1939, které zní:

»Ministerstvo spravedlnosti sdělilo na učiněné dotazy: Exekuční tituly vzniklé před 15. březnem 1939 na území nynějšího Slovenského státu byly exekučními tituly v bývalé celé Česko-slovenské republice a zůstaly proto i exekučními tituly na území Protektorátu Čechy a Morava.

Povoliti však exekuci na základě těchto exekučních titulů jsou výlučně příslušné soudy Protektorátu« (č. 28.117/39).

Jest tedy jistě správné, uznává-li a vykonává-li praxe dnes stejně i tituly vydané soudy bývalé Česko-slovenské republiky na území případnějším na podzim 1938 Maďarsku. Otázkou zůstává, zda jest třeba, aby tyto tituly nabyly právní moci ještě před zabráním nebo stačí-li jen, když před touto dobou vznikly. Z důvodu ochrany dlužníka jest jistě přisvědčiti požadavku prvému.

b) Tituly vzniklé po zabrání Maďarskem. Tyto tituly jest přirozeně pokládati za cizozemské a vztahuje se na ně plně ustanovení §§ 79 a násl. ex. ř. a pokud jde o vzájemnost vládní vyhláška ze 7. listopadu 1930, č. 172 Sb.

3. Vykonatelnost titulů vzniklých na území nynějšího Slovenského státu v sudetoněmeckém území a opačně.

Ustanovení o vykonatelnosti těchto titulů nechal čl. I. dohody německo-slovenské z 20. července 1939 v platnosti tak, jak byla upravena čl. 21 a 22 dohody německo-česko-slovenské podepsané 19. prosince 1938 (vyhlášena ve Sbírce 10. února 1939, č. 31 Sb. I.), s působností mezi Německou říší a Slovenským státem. Tento čl. 21 rozlišuje tři typy titulů:

a) Tituly, které vznikly v řízení před soudy na území sudetoněmeckém nebo nynějšího slovenského státu a nabyly právní moci do 10. října 1938, notářské spisy před tímto dnem tam zřízené, výroky rozhodců a rozhodčích soudů, které po 10. říjnu 1938 nemohly býti vzaty v odpor opravným prostředkem a smíry před nimi do tohoto dne uzavřené. Tyto tituly jsou vzájemně uznávány a vykonávány a co do vykonatelnosti se rovnají tuzemským titulům, t. j. stačí jejich opatření doložkou vykonatelnosti.

b) Tituly, které vznikly v t. zv. věcech předávaných, t. j. zahájených před soudy bývalé Česko-slovenské republiky, pokud nabyly právní moci po 10. únoru 1939. Rovněž tyto tituly jsou oboustranně vykonatelné, avšak jest při nich dbáti ustanovení § 81, č. 4 ex. ř., t. j., zda exekučním úkonem nemá být uznán právní poměr nebo uskutečněn nárok, kterému tuzemský zákon z ohledů k veřejnému pořádku nebo mravnosti odpírá platnost nebo žalovatelnost. Zde tedy přistupuje zkoumání podle § 81, č. 4 ex. ř.

c) Tituly spočívající výlučně na sudišti podle majetku (§ 99 j.n.) a rozsudky o osobním stavu stran, které buď byly vydány po 10. říjnu 1938 nebo nejsou uznávány v Německé říši mimo sudetoněmecké území. Tyto jest pokládati zcela za tituly cizozemské ve smyslu §§ 79 a násl. ex. ř.

Všeobecně však stanoví čl. 22 cit. úmluvy, že čl. 21 neplatí o titulech směřujících proti některému ze smluvních států nebo proti některé zemi nebo osobě veřejného práva jednoho ze smluvních států. Takovéto tituly na území smluvních států tedy nejsou vykonatelné.

II. Příslušnost k povolení exekuce.

Společnou zásadou jak německo-slovenské dohody z 20. července 1939 tak německo-československé úmluvy z 19. prosince 1938 (s platností ovšem pro Slovenský stát podle čl. I. dohody) jest, že má-li býti exekuce vykonána na území druhé smluvní strany, musí býti v tomto druhém státě povolena (§ 9, čl. 21 cit. úmluv).

Příslušný povolití tuto exekuci jest:

1. podle titulu vzniklého před 15. březnem 1939 na území nynějšího Slovenského státu v Protektorátu Čechy a Morava (viz I., č. 1 shora) okresní soud, určený podle §§ 17 a násl. ex. ř. Na Slovensku pak podle stejného titulu vzniklého na území nynějšího Protektorátu Čechy a Morava rovněž okresní soud podle § 18 slov. ex. zák. Tato příslušnost jest dána § 9 dohody z 20. července 1939, který výslovně prohlásil tyto tituly i co do příslušnosti k povolení exekuce za tuzemské.

2. Podle titulů vzniklých před okupací na území nyní maďarském (viz I., č. 2 shora) okresní soud, a podle titulů vzniklých po okupaci sborový soud I. stol., tedy krajský soud (§ 82 ex. ř.).

3. Podle titulů vzniklých na území Slovenského státu v sudetoněmeckém území (viz I., č. 3 shora) a opačně sborový soud I. stol. podle § 82 ex. ř. (čl. 21 Úmluvy z 19. prosince 1938) resp. podle § 4 slov. ex. zák. a Landgericht v území sudetském.

III. Je-li dlužníkem německý státní příslušník.

Uvedená pravidla o příslušnosti doznají změny v tom případě, je-li dlužník nebo je-li povinnou stranou více osob a opatření lze provést proti několika dlužníkům toliko jednotně, tedy alespoň jeden z nich, německé státní příslušnosti (§ 1, č. 2 Nařízení ze 14. dubna 1939 Říš. zák. I, str. 759 a Nařízení ze 14. dubna 1939, Říš. zák. I, str. 752). V tomto případě nastoupí příslušnost německého úředního soudu (Amtsgerichtu) resp. Landgerichtu, určeného podle zásad našeho exekučního řádu resp. jurisdikční normy (§ 4 cit. nař.). Při tom nutno býť jen per parentheses upozorniti, že německými státními občany nemohou býti příslušníci Protektorátu Čechy a Morava židé, i když jsou německé národnosti (čl. 2 Výnosu Vůdce a říšského kancléře z 16. března 1939, zákon o říšských občanech z 15. září 1935, Říš. zák. I., str. 1146, § 2). Ohledně těchto jsou tedy vždycky příslušné české soudy protektorátní.

IV. Devisové předpisy.

O ustanovení § 24 devisového řádu č. 155 z r. 1939 Sb. se zmínil už v čís. 4-5 Právní praxe p. Dr. Knap ve svém článku o nové úpravě vykonávání exekučních titulů v Německé říši podle nařízení ze 16. ledna 1940. Nicméně se k tomuto ustanovení devisového řádu alespoň stručně ještě vracím, jelikož stále naráží v praxi na obtíže, a to zejména dvojího druhu:

1. Devisové povolení Národní banky jest vykázati v návrhu na povolení exekuce (§§ 54, 55 ex. ř.) nejenom v případě, kde dlužník má konati plat do ciziny (§ 4 dev. ř.), což jest ovšem případ nejběžnější, avšak i ve všech ostatních devisovému povolení podléhajících dispozicích, jako jest nakládání nemovitostmi ve prospěch cizozemce (důležité při exekuci imobilární) nebo tuzemskou, nemovitostí cizozemce ve prospěch tuzemce, vydání cenných papírů, zabavení pohledávek a pod. (zejména §§ 4, 7, 10, 13 dev. ř.). Pojem devisového cizozemce definuje § 19 cit. nař.

2. Druhou největší obtíž činí v praxi výklad poměru čl. 3, odst. 7 vyhlášky ministerstva financí (2) z 8. července 1939, č. 161 Sb. k ustanovení § 24 devisového řádu.

Odstavec 1 § 24 dev. řádu ustanovuje:

Je-li k dlužníkovu plnění, které se vymáhá soudně, potřeba povolení podle tohoto nařízení, povolí soud exekuci jen tehdy, je-li mu toto povolení vykázáno.

Odst. 7 čl. 3 min. vyhl. 161/39 zní:

K § 4: Bez povolení Národní banky smějí býti konány platy v tuzemsku v tuzemských platidlech tuzemskému advokátu, notáři nebo devisové bance ve prospěch cizozemce....

Z této dikce vyhlášky bývá často dovozováno, že, je-li vymáhající věřitel-cizozemec zastoupen tuzemským právním zástupcem, nepotřebuje devisové povolení podle § 24 dev. řádu a že naopak toto jest zapotřebí jen v tom případě, že cizozemský vymáhající věřitel vymáhá plnění sám anebo jest zastoupen rovněž cizozemským advokátem. Tento výklad však není správný.

§ 24 dev. řádu jest zvláštní, kogentní ustanovení týkající se pouze povolení exekuce a čl. 3, odst. 7. vyhl. 161/39 jest zase naopak ulehčující předpis týkající se speciálně jen § 4 dev. ř. a to jen v dobrovolném, smluvním styku stran. Naprosto však nederoguje § 24 dev. ř., který jest ustanovením v celém devisovém řádu samostatným se speciálním určením. (Tak také Dr. Kozák, spolutvůrce devisového řádu, jehož se zde dovoluji dovolati.) Je-li tedy vymáhající věřitel devisový cizozemec (§ 19 d. ř.), jest vždy nutné devisové povolení hned v návrhu vykázati bez rozdílu, zda věřitel jest či není zastoupen tuzemským advokátem.

V. Kolkování.

Německo-slovenská dohoda z 20. července 1939 nemá zvláštního ustanovení o poplatcích. Avšak ze slov »... tyto tituly platí co do... výkonů za tituly tuzemské« jest patrnó nade vši pochybu, že i v tomto směru poplatkovém jest je pokládati za tuzemské a odpadá tudíž zvýšený kolek za cizozemský titul při povolení exekuce.

Vede-li se exekuce na základě titulu vzniklého na území nyní maďarském po zabrání v říjnu 1938, jedná se ovšem o titul cizozemský a podléhá zvýšenému poplatku za první povolení exekuce.

Pro podání k německým soudům v Protektorátu platí Nařízení o poplatcích a ostatních nákladech řízení před německými soudy v Protektorátu ze 14. července 1939, Říš. zák. I., str. 1262. Podle tohoto nařízení se kolkují tato podání podle předpisů, které platí o kolkování pro soudy (sc. české) v Protektorátu. Částky vyjádřené v korunové měně se přepočítávají na marky v poměru 10 K = 1 RM. Přepočtené částky se zaokrouhlí na celých 10 říšských marek.